

Arkivsak-dok. 201912019-5
Saksbehandler Anne Bjørg Evensen Svestad

Saksgang	Møtedato	Utvalgssaksnr
Hovedutvalg for kultur 2019-2023	27.05.2020	
Hovedutvalg for næring 2019-2023	27.05.2020	
Fylkesutvalget 2019-2023	02.06.2020	

Bergkunstreisen i Trøndelag - Igangsetting av hovedprosjekt

Klikk her for å skrive inn tekst.

Trøndelag fylkeskommune vedtar:

1. På grunnlag av vedtak i 137/17 og prosjektplanen igangsettes prosjekt *Bergkunstreisen i Trøndelag*.
2. Målet med prosjektet er å tilrettelegge for formidling av bergkunst i Trøndelag og binde lokalitetene sammen til en bergkunstreise.
3. Prosjektet organiseres med en sentral styringsgruppe med representanter fra fylkeskommunen, Stiklestad nasjonale kultursenter og de to mest sentrale kommunene. NTNU Vitenskapsmuseet inviteres inn.
4. Det etableres arbeidsgrupper for utvikling av hver enkelt lokalitet, samt en for produktutvikling og felles markedsføring.
5. Avsatte fylkeskommunale fondsmidler på 14,2 mill brukes til prosjektorganisering og tilrettelegging av de 14 lokalitetene i Bergkunstreisen. Til utvikling av lokalitetene søkes i tillegg tilskudd og medfinansiering fra aktuelle aktører.

Vedlegg:

Vedlegg som følger saken:

Bergkunstreisen i Trøndelag - Plan for hovedprosjekt

Andre refererte dokumenter i saken:

17/00019 Fylkesrådsvedtak 137/17 Bergkunstsatsning 2018-2022

17/05514 Bergkunstsatsning 2018-2022

Sammendrag

Hovedmål for *Bergkunstreisen i Trøndelag* er å gi innbyggere og tilreisende kunnskap og opplevelser på bakgrunn av den trønderske bergkunsten. Gjennom prosjektet vil 14 bergkunstlokaliteter i 10 kommuner i hele Trøndelag tilrettelegges for publikum. *Bergkunstreisen i Trøndelag* skal videre tilrettelegge for at bergkunsten kan utvikles som reisemål og bli best mulig tilgjengelig for flest mulig, dette innenfor rammene av bærekraftig bevaring og bruk av kulturarv.

Trøndelag fylkeskommune setter i gang et to-årig prosjekt for å realisere *Bergkunstreisen*. Prosjektet har sin bakgrunn i vedtak i sak 137/17 Bergkunstsatsningen 2018-22 i Nord-Trøndelag fylkeskommune.

I perioden mars til mai i år er det gjennomført et forprosjekt for å planlegge hovedprosjektet. Prosjektplanen legges fram i denne saken.

Fylkesrådmannen skisserer også en løsning der Stjørdal kommune og det konsoliderte museet Stiklestad Nasjonale Kultursenter (SNK) skaper et museum og kompetansesenter for bergkunst på museets eksisterende anlegg på Værnes. Målet er at *Bergkunstreisen* og formidlingsenheten i Stjørdal sammen danner rammer for en varig kvalitativ god formidling av bergkunsten i fylket.

Prosjektets pilot er den kjente bergkunstlokaliteten Bøla, beliggende ved Snåsavatnet i Steinkjer kommune. Piloten har planlagt byggestart i september 2020, og vil gi erfaringer for prosjektering av øvrige lokaliteter. Saemien Sijte er driftsorganisasjon på Bøla og en viktig samarbeidspartner.

Bakgrunn:

Bergkunsten i Trøndelag er laget gjennom 4000 år: en stor del av vår forhistorie. Den er fremstilt i et stort mangfold av teknikker og finnes i svært ulike landskap. Både veidekunsten, som hovedsakelig hører til i Nord-Skandinavia, og jordbrukskunsten, som er utbredt i store deler av Vest-Europa, finnes her Trøndelag. Dette vitner om interessante møter mellom ulike levemåter. Vår mangfoldige bergkunst kan brukes som utgangspunkt for kunnskap og opplevelser om det å være menneske.

Siden 1985 har frivillige og fagmiljø erkjent behovet for en overordnet tilrettelegging og formidling av bergkunsten i Trøndelag. Siden 2006 har et slik overordnet bevarings- og formidlingsopplegg blitt omtalt under begrepet «bergkunstreisen». I perioden fram mot vedtaket i 2017 ble det arbeidet for å etablere et bergkunstmuseum på Leirfall i Stjørdal. I den forbindelse avsatte Nord-Trøndelag fylkeskommune 14,2 mill. til formålet og Stjørdal kommune avsatte 8,1 mill. I tillegg mottok Stjørdal kommune et tilskudd på 10 millioner fra Kulturdepartementet. Etter

Trøndelag fylkeskommune

Click or tap here to enter text.

skrinleggingen av arbeidet med å skape et bergkunstmuseum ved Leirfall i Stjørdal, er realisering av tilretteleggingsprogrammet viktigere enn noen gang. Dette understrekes av vedtak 137/17 i fylkesrådet i Nord-Trøndelag.

Fylkesrådet i Nord-Trøndelag vedtok enstemmig 21.11.2017:

1. Fylkesrådet tar til etterretning at Stjørdal kommune har skrinlagt byggingen av planlagt «bergkunstmuseum» ved Lerfald-feltet.
2. Fylkesrådet ønsker en økt skjøtsel, bevaring, formidling og universell tilrettelegging av flere bergkunstlokaliteter i regionen og vedtar et program for bergkunstmrådet som benevnes «Bergkunstreisen 2018 – 2022» slik det skisseres i saksframlegget og da i et partnerskap med kommunene, næringsliv, museene og frivillige organisasjoner.
3. Fylkesrådet vedtar å gjøre fylkeskommunens avsetning til planlagt bergkunstmuseum om til satsing av programmet «Bergkunstreisen 2018 – 2020»

Faktiske opplysninger:

Styringsgruppe er konstituert og har avholdt to møter. Prosjektleder er tilsatt. Vedlagte plan er utarbeidet i fortsettelsen av «Bergkunstsatsningen 2018 – 22».

Kulturdepartementet er informert om status i prosjektet og stadfester at bevilgede midler kan benyttes til omforente løsninger for bergkunstformidling i fylket, det vil si løsninger der både fylkeskommune, søkeren Stjørdal kommune og det konsoliderte museet er enige.

Organisasjonsmodell:

Prosjektet organiseres med en overordnet styringsgruppe og arbeidsgrupper direkte knyttet til utvikling av hver enkelt lokalitet. Videre har prosjektet en prosjektleder ansatt i seksjon for kulturminner og en faglig referansegruppe.

Styringsgruppen for prosjektet består av direktørene for fylkeskommunens avdelinger for Kultur og folkehelse, og Plan, næring og kulturminner, fagansatte innenfor kulturminner og kulturarv, direktør for Stiklestad Nasjonale Kultursenter (SNK) og faglig og politisk representasjon for Stjørdal kommune. Politisk ledelse i Steinkjer vil også bli invitert inn i styringsgruppa. Med dette er kommunene med de tyngste tiltakene i prosjektet representert. NTNU Vitenskapsmuseet inviteres også inn i styringsgruppa, da de sammen med fylkeskommunen, har forvaltningsmessig ansvar knyttet til bergkunst.

Styringsgruppens roller er:

- overordnet ansvar for hele programmet.
- overordnet ansvar for prosjektbudsjettet, der ansvar for prioritering og bevilgning av midler til hvert enkelt prosjekt inngår.
- vurdering av evalueringer underveis og eventuelle justeringer av programmet.

Arbeidsgrupper underordnes styringsgruppen. Deres viktigste ansvarsområder blir:

- Ivaretagelse av lokal politisk og faglig forankring, involvere lokalt reiseliv og frivillige lag og foreninger i tilretteleggingsprosessen.
- Stadfeste partnerskap og skjøtelsavtaler rundt de enkelte lokaliteter.
- Bestille forprosjektering, detaljprosjektering og prisgrunnlag for de enkelte tilretteleggingene.

Trøndelag fylkeskommune

Click or tap here to enter text.

- Innholdsutvikling med utgangspunkt i fylkeskommunens eksisterende skiltmal og spesiallagde filmer (Kulmin) som kan lastes ned gratis på stedet. Slik skal Bergkunstreisen bygge videre på den metodeutviklingen som fylkeskommunen allerede har drevet over mange år.
- En egen arbeidsgruppe skal involvere regionale destinasjonsorganisasjoner og ivareta helheten i rundturen Bergkunstreisen i Trøndelag blir.

Økonomi:

I tråd med Nord-Trøndelag fylkeskommunes vedtak 137/17 prioriteres de fylkeskommunale fondsavsetningsmidlene til realisering av *Bergkunstreisen i Trøndelag*. De enkelte kommuner, Riksantikvaren og aktuelle lokale partnere inviteres til å bidra til tilretteleggingene i de til sammen ti kommunene.

Den statlige bevilgningen for budsjettåret 2011, omsøkt av Stjørdal kommune for realisering av bergkunstmuseum, prioriteres brukt til museum og kompetansesenter for bergkunst på Værnes i Stjørdal.

Bidragster	Type avsetning	Sum
Trøndelag fylkeskommune	Fondsmidler	14 200 000
Kultur-departementet	Tilskudd	10 000 000*
Stjørdal kommune	Avsetning	8 100 000

*Kr 144 638 av tilskuddet er brukt til prosjektering av Bergkunstmuseet i 2016-2017. Kr 8 505 362 av tilskuddet er utbetalt, mens resterende 10% utbetales etter fullendt prosjekt.

Drøftinger:

Realisering av *Bergkunstreisen i Trøndelag*, og museum og kompetansesenter for bergkunst ved SNKs avdeling på Værnes i Stjørdal, er å anse som to prosjekter med hver sine eiere. Prosjektene er gjensidig avhengige av hverandre for å lykkes. En hensiktsmessig løsning er at det fylkeskommunale prosjektet og prosjektet for utvikling av kompetansesenter for bergkunst i Stjørdal går parallelt som to prosjekter med tett samarbeid. Videre at det legges opp til tett samarbeid også i driftsfasen.

Bergkunstreisen i Trøndelag eies og realiseres av fylkeskommunen. Stjørdal kommune og SNK oppfordres til å utvikle museum og kompetansesenter for bergkunst med en egnet modell for eierskap og drift. Fylkeskommunen vil bidra i realiseringen av et kompetansesenter med faglig kompetanse fra kulturarv og kulturminneseksjonen.

Fylkesrådmannens konklusjon:

Fylkesrådmannen anbefaler at *Bergkunstreisen i Trøndelag* realiseres i tråd med det vedlagte forprosjektet.